

Wynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych w województwie lubelskim w 2018 roku

31.05.2019 r.

11,8%

Zmniejszenie się plonów
zbóż ogółem w 2018 r. w po-
równaniu z 2017 r.

W województwie lubelskim według wynikowego szacunku powierzchnia upraw zbóż ogółem w 2018 r. była niższa w stosunku do poprzedniego roku, podobnie jak powierzchnia upraw ziemniaków, buraków cukrowych oraz kukurydzy na ziarno. Zwiększyła się natomiast powierzchnia upraw rzepaku i rzepiku.

Warunki agrometeorologiczne w okresie od jesieni 2017 r. do jesieni 2018 r.

O wysokości plonów upraw rolnych w dużej mierze decydują warunki agrometeorologiczne, tj. temperatura powietrza, ilość i rozkład opadów atmosferycznych oraz nasłonecznienie. Czynniki te, oprócz środków produkcji stosowanych przez rolników, tj. między innymi zastosowanego materiału siewnego, środków ochrony roślin czy zastosowanych nawozów, wpływają na stan i rozwój roślin oraz terminowość wykonywanych prac polowych i zabiegów agrotechnicznych wykonywanych w poszczególnych etapach wegetacji roślin.

Sezon wegetacyjny 2018 r. charakteryzował się w miarę stabilną pogodą bez gwałtownych zjawisk ekstremalnych, chociaż nie brakowało burz i obfitych opadów deszczu. Warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie późnego lata i wczesnej jesieni 2017 r. nie wpłynęły znacząco na opóźnienie prac polowych i przygotowanie pól pod zasiew zbóż ozimych. W październiku 2017 r. występowały dość obfite ciągłe opady deszczu, początek i koniec miesiąca przyniósł nocne przygruntowe przymrozki. Takie warunki atmosferyczne utrudniały prowadzenie prac polowych – orkę zimowych i siewu ozimin.

W lutym 2018 r. stan przezimowania większości roślin rzeczoznawcy rolni ocenili na podobnym poziomie jak w analogicznym okresie poprzedniego roku. Przyczyniły się do tego warunki pogodowe. Zima charakteryzowała się zmienną pogodą od dość wysokich temperatur, jak na tę porę roku, przypadającą od drugiej połowy grudnia do pierwszej dekady stycznia, po mrozy do - 20°C na przełomie lutego i marca. Jednocześnie w momencie największych mrozów pokrywa śnieżna była minimalna ok. 5 cm. Okres wegetacji był przedłużony, a tym samym ciepły przełom roku 2017/2018 sprzyjał rozwojowi chorób grzybowych. Warunki agrometeorologiczne panujące w marcu nie pozwoliły na rozpoczęcie prac polowych, a pokrywa śnieżna utrzymywała się niemal do końca miesiąca.

Kolejne miesiące 2018 r. (kwiecień, maj i czerwiec) były suche z niedoborem wilgoci i wysokimi temperaturami, które w kwietniu bardzo przyspieszyły wegetację ozimin. Natomiast majowe niewielkie opady deszczu przy temperaturze powietrza sięgającej do 30°C poprawiły warunki wzrostu i rozwoju roślin. Jednakże z badań przeprowadzonych przez IUNG w Puławach w okresie od 21 kwietnia do 20 czerwca stwierdzono występowanie suszy rolniczej na terenie całego kraju, a w województwie lubelskim suszą dotkniętych było 98% gmin, a 54% powierzchni gmin uznano za zagrożone suszą.

Lato 2018 r. było upalne i wilgotne. Żniwa rozpoczęły się już pod koniec pierwszej dekady lipca. Jednakże przerwane zostały na około 2 tygodnie ze względu na obfite opady deszczu i gwałtowne burze, które lokalnie połączone były z gradobiciem. Takie warunki spowodowały wyleganie zbóż oraz pojawienie się na kłosach porażenia grzybami (fuzarioza). Poprawa pogody nastąpiła pod koniec lipca, ale upały na przemian z obfitymi opadami deszczu utrudniały i opóźniały prowadzenie prac żniwnych. Oszacowano, że zbiory były niższe od uzyskanych rok wcześniej o ok. 15%-20%, a zebrane ziarno miało obniżone parametry jakościowe i podwyższoną wilgotność.

Wrzesień charakteryzował się bardzo ciepłą i słoneczną pogodą, a temperatura powietrza dochodziła do 28°C. Ochłodzenie nastąpiło dopiero pod koniec miesiąca i towarzyszyły mu

Niekorzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w 2018 r. miały przede wszystkim zmienne warunki atmosferyczne w ciągu zimy 2017/2018, brak opadów deszczu oraz ciepła wiosna, jak również zmienne warunki pogodowe w okresie letnim od upałów po intensywne opady deszczu z burzami i lokalnie z gradobiciem.

intensywne opady deszczu z silnym wiatrem, a nocami pojawiły się pierwsze przygruntowe przymrozki. Takie warunki nie sprzyjały prowadzeniu prac polowych. Zebrane ziemniaki były na średnim poziomie, a bulwy drobne na skutek niedoboru wilgoci w trakcie wegetacji. Wschody ozimin wysianych wcześniej oceniono na dobrym poziomie. Pod koniec września rozpoczęła się kampania buraczana.

Tablica 1. Średnia temperatura powietrza i opady atmosferyczne dla województwa lubelskiego w okresie od jesieni 2017 do jesieni 2018 r.

Wyszczególnienie	Średnia temperatura powietrza		Średnia suma opadów	
	w °C	odchylenie od normy ^a	w mm	% normy ^a
JESIEŃ 2017				
Wrzesień	13,9	1,2	95,3	171,0
Październik	8,9	1,3	81,3	204,0
Listopad	3,7	1,6	34,8	101,0
ZIMA 2017/2018				
Grudzień	1,8	3,1	28,8	85,3
Styczeń	-0,5	2,7	25,6	106,3
Luty	-4,0	-1,8	11,7	53,3
WIOSNA 2018				
Marzec	-0,6	-2,3	26,9	99,0
Kwiecień	13,1	5,5	48,2	122,3
Maj	17,0	3,5	40,7	77,3
LATO 2018				
Czerwiec	18,6	2,4	38,8	57,3
Lipiec	20,0	2,4	104,9	140,3
Sierpień	20,1	2,9	39,3	65,7
JESIEŃ 2018				
Wrzesień	15,2	2,6	52,1	93,3
Październik	9,5	1,9	34,4	86,7
Listopad	3,3	1,1	10,8	31,7

a jako normę IMiGW przyjmuje od 2002 r. średnią z lat 1971 – 2000.

Uwaga! Średnie miesięczne (obliczenia US w Lublinie na podstawie danych IMiGW).

Produkcja głównych upraw rolnych

Zboża

Stan przezimowania zbóż w lutym 2018 r. rzeczoznawcy rolni ocenili na podobnym poziomie jak w analogicznym okresie roku poprzedniego. Jedynie stan jęczmienia został oceniony na gorszym poziomie niż rok wcześniej.

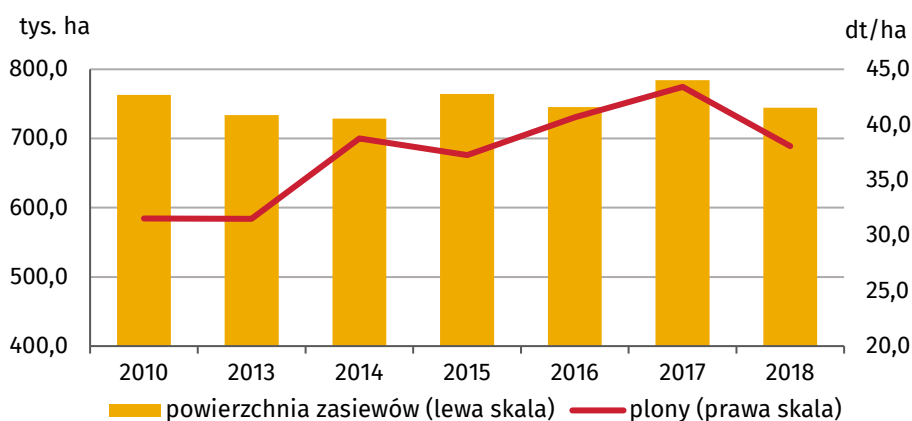
Żniwa rozpoczęto pod koniec drugiej dekady lipca, jednak były one przerwane na ok. 2 tygodnie ze względu na intensywne opady deszczu. Zebrane ziarno posiadało słabe parametry jakościowe głównie brakowało białka i glutenu, które zostały wypłukane przez opady deszczu, a jednocześnie było chude i słabo wykształcone, do czego przyczyniła się wiosenna susze szczególnie w maju i czerwcu.

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw zbóż ogółem w 2018 r. wyniosła 789,5 tys. ha i była niższa o 4,8% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 0,7% w stosunku do 2010 r. Plony zbóż ogółem oszacowano na poziomie 38,7 dt/ha, czyli o 11,8% niższym od uzyskanych rok wcześniej i o 21,7% wyższym niż w 2010 r. Zbiory zbóż ogółem w 2018 r. zmniejszyły się o 16,1% w stosunku do 2017 r. i o 21,1% w porównaniu z 2010 r. i wyniosły 3 056,3 tys. t.

Tablica 2. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych				2017 = 100
OGÓŁEM					
Powierzchnia w tys. ha	794,7	818,7	829,1	789,5	95,2
Plony z 1 ha w dt	31,8	37,0	43,9	38,7	88,2
Zbiory w tys. t	2 523,9	3 027,2	3 641,3	3 056,3	83,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi					
Powierzchnia w tys. ha	757,6	764,4	784,2	744,6	94,9
Plony z 1 ha w dt	31,7	37,2	43,4	38,1	87,8
Zbiory w tys. t	2 405,0	2 846,9	3 404,4	2 834,8	83,3

Łączna powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi określona na podstawie wynikowego szacunku w 2018 r. wyniosła 744,6 tys. ha i była o 5,1% niższa niż w 2017 r., a uzyskane plony również osiągnęły niższy poziom (o 12,2%). W 2018 r. zebrano o 16,7% mniej zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi niż rok wcześniej.

Wykres 1. Powierzchnia zasiewów i plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

W maju 2018 r. stan kukurydzy na ziarno rzeczoznawcy rolni ocenili na dobrym poziomie. Plantacje były dobrze wyrosnięte, chociaż na skutek warunków atmosferycznych zaczęły doskwierać im niedobory wilgoci.

W 2018 r. kukurydzę na ziarno zasiano na powierzchni 27,1 tys. ha, czyli o 14,0% mniejszej w porównaniu z powierzchnią z roku poprzedniego. Zbiory natomiast wyniosły 193,0 tys. t i były o 9,2% niższe niż w 2017 r.

Rzepak i rzepik

Stan przezimowania rzepaku i rzepiku w lutym 2018 r. oceniono na gorszym poziomie niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W kwietniu rzepak znajdował się w pełni kwitnienia i nie zaobserwowano zwiększonego nasilenia szkodników ani chorób. Natomiast już w maju na rzepaku jarym, który znajdował się w fazie kwitnienia, występował stódyszek rzepakowy. Żniwa rzepaku ozimego rozpoczęto pod koniec pierwszej dekady lipca. Do 24 sierpnia zebrano całość rzepaku, zarówno ozimego, jak i jarego.

Tablica 3. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory rzepaku i rzepiku

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych				2017 = 100
OGÓŁEM					
Powierzchnia w tys. ha	44,1	65,0	84,1	112,2	133,3
Plony z 1 ha w dt	22,1	24,8	32,7	30,0	91,7
Zbiory w tys. t	97,6	161,5	275,2	336,0	122,1

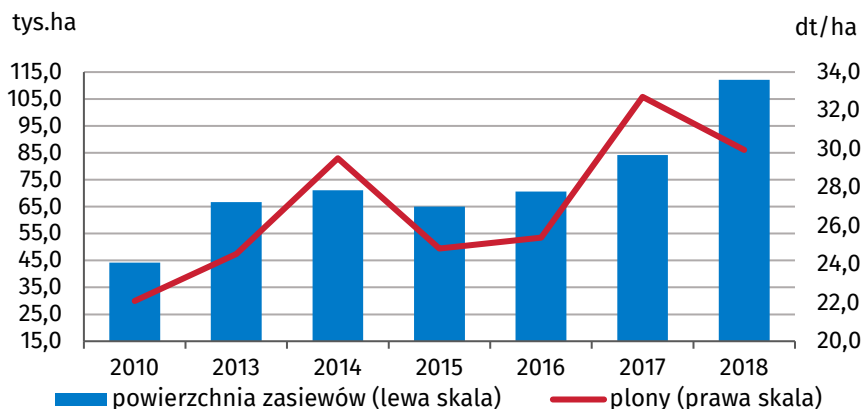
Łączna powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi zmniejszyła się w stosunku do 2010 r. o 1,7%, natomiast plony i zbiory wzrosły odpowiednio o 20,2% i o 41,6%.

W 2018 r. plony kukurydzy na ziarno wyniosły 71,3 dt/ha i tym samym były o 5,5% wyższe od uzyskanych w roku wcześniejszym.

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw rzepaku i rzepiku w 2018 r. wyniosła 112,2 tys. ha i była o 33,3% wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim i o 154,4% w stosunku do 2010 r. Zbiory natomiast ukształtowały się na poziomie 336,0 tys. t i były o 22,1% wyższe od notowanych w 2017 r. i ponad 2-krotnie wyższe niż w 2010 r.

W 2018 r. w województwie lubelskim plony rzepaku i rzepiku oszacowano na niższym poziomie o 8,3% niż w 2017 r., natomiast o 35,6% wyższym w stosunku do 2010 r.

Wykres 2. Powierzchnia zasiewów i plony rzepaku i rzepiku



W 2018 r. województwie lubelskim plony rzepaku i rzepiku oszacowano na poziomie o 8,3% niższym niż w 2017 r., natomiast o 35,6% wyższym w stosunku do 2010 r.

Ziemniaki

Pod koniec kwietnia 2018 r. rolnicy prawie zakończyli sadzenie ziemniaków. W maju znajdowały się w fazie zaznaczania rzędów, a pod koniec miesiąca rozpoczęły kwitnienie. Na niektórych plantacjach słabo chronionych zaczęła pojawiać się stonka ziemniaczana. W czerwcu ziemniaki były w fazie kwitnienia, a stan upraw rzeczoznawcy rolni ocenili na dobrym poziomie. W sierpniu ziemniaki znajdowały się w końcowej fazie wegetacji, a na plantacjach słabo chronionych występowały oznaki porażenia zarazą ziemniaczaną.

Ciepła aura we wrześniu sprzyjała zbiorom ziemniaków. Jednakże ze względu na niedobory wody występujące w okresie wegetacji bulwy były drobne, a zbiory oceniono na średnim poziomie.

Tablica 3. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory ziemniaków

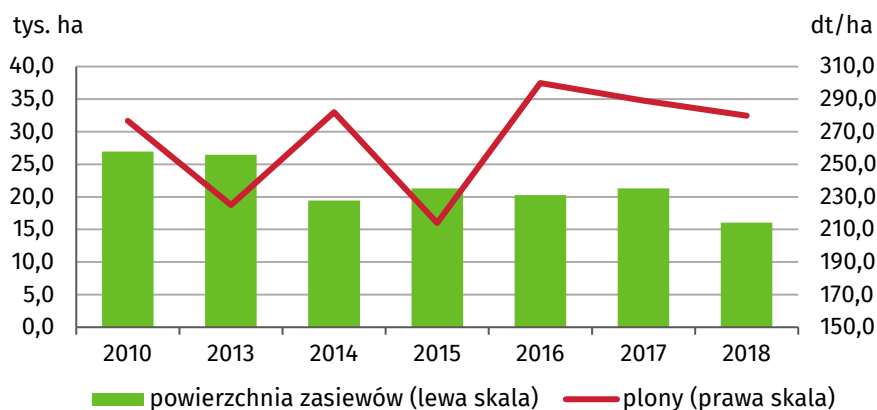
Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych			2017 = 100	
OGÓŁEM					
Powierzchnia w tys. ha	27,0	21,3	21,3	16,1	75,4
Plony z 1 ha w dt	277	214	289	280	96,9
Zbiory w tys. t	746,1	456,0	615,8	449,6	73,0

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw ziemniaków w 2018 r. zmniejszyła się o 24,6% w stosunku do poprzedniego roku i wyniosła 16,1 tys. ha, a jednocześnie była o 40,4% mniejsza w porównaniu z 2010 r. W omawianym okresie zebrano o 27,0% mniej ziemniaków niż w 2017 r. i o 39,7% niż w 2010 r.

W 2018 r. uzyskane w województwie lubelskim plony ziemniaków były o 3,2% niższe niż w roku wcześniejszym, a jednocześnie o 1,1% wyższe niż w 2010 r.

W 2018 r. uzyskane plony ziemniaków w województwie lubelskim były o 3,2% niższe niż w 2017 r., natomiast o 1,1% wyższe niż w 2010 r.

Wykres 3. Powierzchnia i plony ziemniaków



Buraki cukrowe

W kwietniu 2017 r. buraki cukrowe znajdowały się w fazie 3 – 4 par liści, a na plantacjach we wschodniej części województwa lubelskiego zaobserwowano inwazję szkodnika szarka komośnika, który spowodował duże straty, gdyż nadgryzione i osłabione rośliny zamierały. Szkodnik ten wykazuje bardzo dużą odporność na działanie większości insektycydów, a w naszym regionie pojawił się 2 lata temu najprawdopodobniej z Ukrainy. W maju stan plantacji znajdował się w dobrym stanie, jednakże wysoka temperatura i niska wilgotność sprzyjały rozwojowi szkodników – śmietka ćwiklanka, mszyca trzepowo-buraczana. W dalszym ciągu żerował szarek komośnik. W lipcu i sierpniu stan upraw został oceniony na dobrym poziomie, chociaż na niektórych plantacjach zaobserwowano występowanie chwościka.

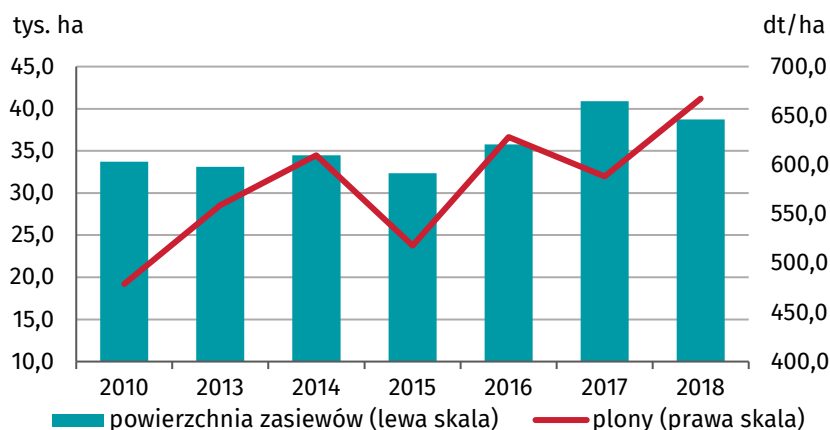
Pod koniec września rozpoczęto zbiory buraków cukrowych i ruszyła tym samym kampania buraczana w cukrowniach. Jakość zebranych buraków rzeczoznawcy rolni ocenili lepiej, ze względu na zawartość cukru, tzw. polaryzację, która była wysoka, co spowodowane było dużą ilością słonecznych dni w sierpniu i we wrześniu.

Tablica 3. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory buraków cukrowych

Wyszczególnienie	2010	2015	2017	2018	
	w liczbach bezwzględnych				2017 = 100
OGÓŁEM					
Powierzchnia w tys. ha	33,7	32,3	40,9	38,7	94,7
Plony z 1 ha w dt	479	518	588	667	113,4
Zbiory w tys. t	1 614,2	1 674,6	2 407,2	2 585,7	107,4

Powierzchnia upraw buraków cukrowych w 2018 r. zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 5,3%, natomiast wzrosła w porównaniu z 2010 r. o 21,5%. Zbiory zwiększyły się o 7,4% w stosunku do 2017 r. i o 60,2% w stosunku do 2010 r.

Wykres 4. Powierzchnia i plony buraków cukrowych



W województwie lubelskim plony buraków cukrowych w 2018 r. oszacowano na wyższym o 13,4% poziomie niż w 2017 r. i o 39,2% niż w 2010 r.

Opracowanie merytoryczne:
**Lubelski Ośrodek
Badań Regionalnych**
Magdalena Ściborek-Rycyk
Tel: 81 465 20 46
e-mail: M.Rycyk@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Informatorium
Osoba ds. kontaktów z mediami
Elżbieta Łoś
Tel: 81 533 27 14
e-mail: E.Los@stat.gov.pl



www.stat.gov.pl



[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)



[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Rolnictwo w województwie lubelskim w 2017 r.](#)

[Wynikowy szacunek głównych ziemiopłodów rolnych w województwie lubelskim w 2017 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Powierzchnia upraw zbożowych](#)

[Zbiór](#)